

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

S. Georgij martyris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-43699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-43699)

ORI.

VITA ET MARTYRIUM S. GEORGII

Magni martyris. ex ijs que apud Metaphrasten extant, & que Paschasius eius seruus de eo scripsit.

Diocletianus Romanorum Imperator ut pri-
mum indignè sceptris potitus cuncta sibi ex
animi sententia fluere vidit, magno eam in
studio incubuit, ut diuinos sibi honores per
se coactus summum scelus compararet, nomēque in omni se-
culorum æternitate ea opinione clarum conserua-
re. Hinc magos vndique magnis præmijs exquire-
re, dijs suis & imprimis Apolloni tanquam futura-
rio inflatam rerum peritissimo, magnifica assiduaque sa-
pientia a se tribuenda facere, non desistit ut qua potissimum via
in voti compendios eo pertingere posset, ediceret. Cumque die
fratrum ob quosdam falsum numen vehemētius fatigaret, nul-
le celebrantium omnino responsum daret, profani sacerdo-
tibus inanes silentij causam in viros iustos ac pietatis
etiam probrum retorserunt; constanter asserentes om-
niamque vaticinia falsa deprehendi, quod viri iu-
sta pauca quæ Apolloni Deo vim inferret, qua præpeditus con-
omnia in illius veritatis oracula reddere non posset. Hinc o-
ro, virtutis erroris errore deceptus miser sopitum iam ante
rum eum persequens Christianos bellū magno sanè furore ex-
que qui sententia: & in omnes prouincias edicta crudelitatis
ar, atque impetu confestim misit. Videre tunc licebat carceres
laudem & alteris, sicarijs, flagitiosisque hominibus vacuos,
is gratia reprobos qui Christum Saluatorem fatebantur, ple-
Heraclij. Videre licebat vilitatis veteribusque cruciatu-
inculis generibus tanquam leuioribus repudiatis, gra-
tiora quædā excogitari, quibus Christiani ad sup-
plicia & necem exquirebantur.

23. Aprilis.

Diocletianus ad diuinos honores aspirat.

Crudelitas immanis Diocletiani.

Georgij patria & natales.

R. 4. Hic

Hic ante pubertatis annos, amisso egregio imper-
tis certamine patre, è Cappadocia cū matre
in Palestinam, vnde erat oriūda, commigravit
cū in propter generis nobilitatem tum propter
poris pulchritudinem viriumque præstantiam

**Fit Tribunus
militum.**

iam ad militiam maturus, militū Tribunus
ratus est. Quo quidem in munere cū se per
in bellicis certaminibus inuictum strenuū

Fit Comes.

hibuisset, Comitum titulum à Diocletiano ac-
meruit. Eo tempore cū mater è vita disce-
maioris cupidus dignitatis, ad ipsum Imp-
rem profectus est.

**Distribuit
omnes opes
in pauperes**

Agebat tunc annum ætatis vigesimum, cū
in Christianum nomen immani tyrannide, et
ad salutem opportunum sedulo arripuit, op-
ac diuitijs, quibus valde etiam clarus erat, op-
peres distributis, seruisque libertate donatis

ta mente ad certamen pro Christi gloria
comparauit. Tertius indicti ab ipso Diocle-
Concilij dies agebatur, quo Senatus decreuit
uersus Christianæ fidei cultores aut compo-
dum aut refellendum erat; cū ecce Georgi-
lari facie ac mente tranquilla in medium Pro-
confessum se dedit & ad hunc ferè modum or-
nem instituit: Quousque tandem o Imper-

**Oratio S. Ge-
orgij ad Dio-
cletianum
Imperatorē
& Senatū
pro Christi-
anis.**

Patres concripti & Quirites, bonis vti lega-
liti, furorem vestrum in Christianos auge-
gesque aduersum illos iniquas sancietis &
nes summa pietate ac innocentia persequen-
ad insanæ religionis superstitionem impie-
dam compelletis? Hęc idola non sunt, dij non
inquam, dij. Nolite demonum fraude decipi-
stus solus Deus est, idemque solus Dominus
ria Patris. Per ipsum facta sunt omnia, &

enim sancto omnia reguntur, conseruanturque. Aut
igitur vos veram agnoscite religionem, aut certe
illos, qui eam colunt, nolite dementia vestra per-
turbare.

His verbis attoniti & inopinata dicendi liberta-
te percussi, oculos ad Imperatorem omnes conuer-
terunt, audituri, quidnam is ad ea responderet. Im-
perator autem, tanquam perstrictis tonitru auri-
bus stupenti similis conticuit, repressoque iracun-
dia impetu, Magnentio cuidam ex confedentibus a-
mico, qui secundas post Imperatorem tenebat, nu-
tuo, Georgio vt responderet, annuit. Is vero accersit
ad se Georgio: Ecquis, inquit, tibi istius audacie
& magnæ in loquendo libertatis est auctor? Veritas,
inquit, Georgius. Tum Consul subiecit: Quis est
veritas? Respondit Georgius: Christus ipse, quem
vos persequimini. Ergo tu quoque, inquit Magnen-
tius, Christianus es? Ego seruus sum Christi mei,
respondit Georgius: eoque confusus, in medio ve-
strum vltro constiti, vt veritati testimonium ex-
hiberem. His verbis populo concitato, & alijs alijs
circoribus, incertus quidam rumor, in tanta multi-
tudine excitari solitus, exaudiebatur.

Tunc Diocletianus silentio per precones indicto,
cum defixis in sanctum iuuenem oculis sæui draco-
nis inquit, cum agnouisset sic allocutus est: Et olim
robilitatem tuam admiratus, atque honore di-
gnum existimans ad maiores te dignitatis gradus
proxi: & nunc quamuis ad perniciem dicendi fa-
cultate abutaris, tamen quia prudentiam ac forti-
tudinem tuam diligo, rãquam benignus pater con-
silio horroque ne sprete militari gloria, floridam
etate cruciatibus subijcias, sed maiora potius, dijs
per sacrificia placatis, à nobis præmia expectes. Ad
hæc

R 5 hæc

Magnētius
Consul ad
Georgium.

Imperator
alloquitur
Georgiū.

Georgius re hęc sanctus Georgius respondit: Vtinam tu possis
 spondit Im- ideo Imperator, verum Deum vero sacrificio placari
 peratori. studeres atque immortalem gloriam appetere. Sed
 quidem quā nūc potiris fluxa est atque caduca, quā
 lamque vtilitatem eam sectantibus cōferre poteris.
 Quamobrem me quod attinet, spera quiuis tibi
 gloria ad eam aspiro quæ nunquam excidit, neque
 vllius iniuria aut vi eripi potest, eamque prope
 nullum cruciatuum genus reformido. Hęc alia
 viro sancto loquente, Imperator totus ira percussus
 sermonem eius interrupit, ac satellitibus mandavit
 ut vt hastis e Concilio expulsus in carcerem con-
 iicerent.

Imperata dicto citius peracta. Martyrem
 Detruditur in carcerem Georgius. in carcerem deductum humique prostratum
 pedibus vinciūt, ac immanis ponderis lapidem
 cro eius pectori imponunt. Quæ vir sanctus sine
 ne Deo gratias agens, tulit patientissimè. Inleque
 ti luce, rursus eum Imperator ad quæstionem
 cauit. Cumque lapidis pondere haud parum
 fatigatum cerneret: Respiciistine, inquit, Ge-
 an adhuc grauiora supplicia expectas? Cui Ge-
 us: Adeonè, inquit, Imperator ignauum me esse
 se putas, vt paruo hoc ac planè puerili fractu
 plicio pietatem proderem? Imò sanè tu prius
 quando quàm ego supplicia perferendo desinere
 bere, At ego, inquit Diocletianus, supplicijs
 erilibus te afficiam, vt tibi celeriter vitam eripiam.
 Iuber igitur rotam aspectu sanè terribilem
 nibus vndique præfixam adduci, eaque allegata
 martyrem dilanari. In eam iniectus machinam
 tyr primùm ardētibus votis precibusque con-
 tiam à Christo precatu est, moxque vi rotæ
 in frustra disceptum tanta immanitate, vt
 is.

Lapis pectori eius impositus.

Præclara martyris vox ad Imperatorem.

Horribilis machina.

Discerptur corpus martyris.

spectaculo oculos animosque cuncti auertere co-
 gerentur. At martyr, oppressis nimio præ dolore
 sensibus, primum instar mortui conquieuit, neque
 vllum vitæ indicium edidit, ita vt Imperator quasi
 præclara de martyre victoria potitus exultaret, la-
 musq; ad Apollinis templum sacrificaturus abiret.
 Vix pedem è loco certaminis extulerat, cum repen-
 tē celi horrēdo fragore excitato, vox ad aures mar-
 tyris delata est: Ego fortis Georgi, nam tua confes-
 sione alij similiter ad fidem vocādi sunt. Paulò au-
 tem post restituta temperie, visus astare rotæ im-
 mento splendore coruscans Dei angelus qui exten-
 dita manui integræ eum sanitati restituit animumq;
 ad alia subeundum certamina addidit.

Interea carnifices ingēti pauore correpti vt mar-
 tyrem, præter expectationem, incolumen cōspexē-
 re extemplō rem ad Imperatorē nefarijs sacrificijs
 tentatum detulere. Qui viso Georgio obstupescens
 vix oculis proprijs fidem adhibebat: tacitusque se-
 rum admirās obmutescēbat. Astabant viri duo præ-
 stantia dignitate inclyti, quorum vnus Anatolius, al-
 ter Prototeo, conspecta rei nouitate ac planè mira-
 bili statim in has confessionis voces eruperunt: V-
 nus est Deus, magnus & verus Christianorum. Hos
 confestim Imperator ira percitus capitis sententi-
 am, indicta causa, subire iussit. Sed & ipsa Impe-
 ratricis Alexandra veritatis lumine Dei beneficio
 illustrata intrepidè Christum confessa est, quam
 Magnentius statim abduxit, & ne ad aures Impe-
 ratoris confessio eius manaret, domum secum
 abripuit. Diocletianus autem maxima rabie a-
 gatus, vincium Christi martyrem in foueam
 calcariam præcipitem dari iussit, ibidemque in
 vicium tertium omni auxilio destitutum asseruari.

Exple.

Angelus Dei
 sanat mar-
 tyrem.

Duo Præto-
 res palam
 Christum
 confitentur.

Itē Alexan-
 dra Impera-
 trix credit,

Expleto autem die tertio Imperator, ne quid reliquiarum ab eo extaret, rursus mandat suis ut ossa quæ superessent, (nam certo certius martyrem et tinctum credebat) calci profundius defoderent, lepiternaque obliuione cuncta sepelirent. Abierunt ad imperium famuli magna populi sequente caua, eumque, quem planè calcis virtute cõsumptum credebant, mirabili splendore fulgentem viuum incolumem repperunt. Quo spectaculo tantum nimorũ motus in plebe exortus est vt sublatore vnum ac omnipotentem Christianorumum collaudarent.

In calce manet incolumis.

Interea militibus moras nectentibus rumor Diocletianum peruenit, qui stupore attonitus virtutem magicis artibus scelerata mente affecta non est veritus. Hinc cum animum in omni agitationem versaret, & martyrem qui virtute bũsve artibus res aded admirandas faceret, introgaret, ac martyr Christi potentiam illi prædicaret, ac præstigijs tuis, præstigijs inquam, nos ad stuporem adducis, exclamabat. Sed efficere potentiam nostram præstigias valere. His

Ardentes ferrez crepidæ pedibus eius adhibentur.

ferreas iubet afferri crepidas, easque copiosius candentes in pedes ipsius indui. Tum vero interibus à tergo licitoribus ad carcerem propelli rem fecit. Martyr autem quanquam acerbi summiaciatis fatigaretur gradumque difficulter ad dũ inferre posset, secum tamen ipse exultantem Christi nomine instanter inuocato, supplicii bitatem ferebat animumque his verbis sibi ipse debat: Curre Georgi vt apprehendas: Sic enim ris, vt non incassum.

Tandem in carcerem retrusus die illo

in gratiarum actione alacri mente perstitit, Deiq; stupendo beneficio iterum pristinam sanitatem recepit. Postridie Imperatoris mandato totiusque Senatûs auctoritate accitus, sanus non modò sed maiore etiam quàm ante corporis animique pulchritudine decorus venit: ità vt Imperator stupore oppressus vix fari possët. Tandem cum admiratione in vocem prorumpens ait: Georgi, si tibi tuarûque saluti rectè consultum velis omisissis præstigijs magicisque artibus dijs sacrificata: alioquin multis cruciatibus affectus dulci hac vita spoliaberis. Cui martyr: Quanta, inquit, est ista vestra dementia, qui Dei mei potentia præstigarum nomen impiè imponitis, eiusque præsidia magicis artibus comparantes, ludricas demonum, qui à vobis coluntur, fallacias tam impudenter iactatis. Acri voce truci- que aspectu Diocletianus martyr is orationem interpellans, adstantibus imperauit, vt os eius caderet: Sic, inquiens, doceatur, Imperatores non esse summijs afficiendos. Deindè iussit, vt neruis bubulis tam diù vapularret, quoad nudatis vndique ossibus animo viribusque deficeret.

Fuit continuò ad Imperatoris imperium flagellatus in corpus martyris sæuitum: sed Christus Dominus, qui vires animumque ad aspera queque fortiter ferenda suppeditabat, illû concidere non moros non est passus, sed etiam nè serenitatem quidem vultus aliqua tristicia nube, obscurari: prorsùs vt Imperator admiratione plenus, cogitatione deficeret: nec vltèrius, quod inferre vellet, inueniret. Tam Magnentius pari cum Imperatore admiratione detentus conuersus ad martyrem ait: Tu si neque præstigijs, neque magicis artibus, sed sola Christi Dei tui, vt asseris, virtute res adeò admirandas & planè

Retruditur
in carcerem
& sanatur
diuinitus.

Os eius ceditur.

Vapular neruis bubulis.

270
270
270

planè stupendas geris, exhibe nobis clarius aliquo
illius potentia signum, vnumque ex his mortuum
tumulo reconditis ad vitam reuoca, vt sic demum
Christo tuo soli, veram diuinitatis gloriam tribue-
mus. Ad hæc S. Georgius: Quanquam certo sciam
vos, qui vinculis diaboli contricti ad ipsius volun-
tatem captiui detinemini, neque hoc quidem facilius
ad Christum Deum viuente accessuros, tamen pro-
pter eam, quæ hic præsens est, populi multitudinem
Dei mei benignitate confusus, vestris voluntatibus
non inuitus parebo: illiusque, qui cæli terraque
perio dominatur, potentiam declarabo. His diebus
vtrunque in terra genu cum intima pietate fixis

Mortuum
fufcitatur mar-
tyr sanctus.

sisque ritè ad Deum precibus, mortuum, nõ sine
genti terremoto, ex terræ visceribus ad vitam re-
cauit. Hoc miraculo, dum cunctos stupor inuade-
maxima populi multitudo iteratis, ingenti cum
more, vocibus Christi gloriam collaudauit. Im-
rator verò amètia & furore magis repletus excen-
biles in Christi ac Georgij nomè blasphemias

Recluditur
iterum in car-
cerem.

mebat, iterumque tetro eum carcere conclusit.
tereà cum alij atque alij, custodibus pecuniarum
facile corruptis, ad eum ventitarent, plurimi
teribus delictis per eum expiati Christo nomi-
dederunt: ac diuinis eius sermonibus miraculose
in fidei constantia confirmati nulla pro Christi
ria certamina recusarunt.

Inter quos Glycerius quidam, homo cum
tum ingenio quidè rustico, sed fidei ac pietatis
tute ad eò eximia, vt spretis tyranni minis
cijsque, sanguinem pro Christi nomine fundere
dubitauerit. Hic enim cum rem rusticà exerceret
atque, vt fieri interdum solet, alter ex bobus
laboribus fatigatus humi laberetur & iam iam

pirare
peritur
ditate
que à
martyr
Vade
reuoca
uentio
tue qu
peret:
benus i
quam la
At In
animo
sanctum
cum alio
stauisse
vois pr
reliqua
capiti in
ter ne qu
ret. Qu
tyr inle
et quide
his anim
blanditi
tri amari
li, cru
Tem Ge
vili, in
esultans
turus,
uit. Om
ficio iam

pirare videretur, Glycerius tanta calamitate sanè
 perturbatus, cum multa de admiranda Georgij fan-
 ditate audiuisset, ad carcerem contendit, supples-
 que à martyre malo suo remedium postulauit. At
 martyr viso illo subridens hoc tantum effatus est:
 Vide Christus Dominus meus bouem tuum ad vitā
 reuocauit. Ille autem verbis eius credulus abiit, in-
 uentoque boue sano & incolumi contineri non po-
 tuit quin in has voces laudis & confessionis erum-
 peret: Magnus est Deus Christianorum. Compre-
 hensus igitur iussus est capitalem subire sententiā
 quam lætus gaudensque extra urbem excepit.

At Imperator qui nocte interim dieque varias in
 animo suo fraudes suppliciaque versabat, quibus
 sanctum martyrem à Christi confessione auelleret
 eum altera luce iterum ad quæstiones eum euocare
 statuit, fertur Christus ipse martyri in carcere
 votis precibusque intento apparuisse animumque ad
 reliqua certamina subeunda addidisse, coronamque
 capiti imposuisse hortans ut etiā atque etiam vide-
 ret ne quavis timiditate eadem se indignum redde-
 ret. Quo munere incredibili perfusus gaudio mar-
 tyr inlequenti luce ad certamen euocatus prodijt.
 Et quidem Imperator post multas, quibus marty-
 ris animum mira calliditate ac fraude pertentabat,
 blanditias, tandem ait: Si velles mihi tanquam pa-
 tris amantissimo obsequi, omnes istos, quos pertuli-
 sti, cruciatus maximis honoribus compensarem.
 Tum Georgius: Si libet, ô Imperator templū, deos,
 templū, ingrediamur. Hoc dicto Imperator gaudio
 exultans, tanquam victoria de martyris constatia po-
 nitur, cum vniuerso Senatu populoque templū intra-
 uit. Omnibus autē ingressis, indito silētio, & sacrifi-
 cio iam parato, martyr extēsa manu ad Apollonis
 statu-

Glycerius
 credit & gla-
 dio cæditur.

Christus S.
 Georgio ap-
 paruit & eū
 confirmat.

Vide falla-
 cia damo-
 nis.

statuam: Ecquid, inquit, à me sacrificium postulas?
Num diuinòs vni soli; Deo debitos expectas?

**Egregiè se-
ipsum da-
mon pude-
facit.**

Hac dicens edito crucis signo demonè im-
bitantè in voces verbaque huiusmodi cõpulis: Non
ego, nec mei similiũ quisquã Deus est. Vnus est De-
us, quem tu prædicas. Nos autem in barathrũ dæ-
nationis sempiternæ à Deo præcipitati, inuidia
multis concitati, eandem in calamitatem miser-
que homines pertrahere nitimur. Tum Sanctus

**Corruūt si-
mulachra.**

Quo pacto igitur hic manere, me veri Dei cultu
præsentè, audetis? Hoc dicto, ingenti cum for-
fremituque statuæ ad vnã omnes humi prolapsæ
sunt. Tunc quidam immani furore in Sanctum
citati, constrictum repentè vinculis, multis pla-
affecerunt.

**Imperatrix
patam suam
fide restatur.**

Sedato autem populi tumultu & Georgio
Diocleriano adducto, eccè Imperatrix in medi-
procedens magna cum humilitate ac reueren-
dibus se martyris prostravit, Tyranni demer-
conspuens, deos maledictis laceras, eorumque
tores detestans. Imperator autem ad eam: Quis
bi, inquit, accidit, ò Alexandra, quod huic Magi
incantatori impudenter adhærens, à dijs recesseris?
Illa verò in Christi cõfessione Dei; laudibus ex-
rans nè respõsione quidem dignum eum reputans

**Sentètia in
S. Georgiũ
& Alexan-
dram.**

Igitur Diocletianus nimio furore ebrius vir-
que & Georgium & nobilissimam Imperatricem
capitis damnauit. Nec mora, ij, quibus hoc
datum erat, constrictum vtrumque vinculis
ne multis varijsque ludibrijs extra portas per-
xerunt. Illi vero alacri animo ad certamen pro-
rantes viæ tedium pijs precibus alleuabant. Ve-
rò ad locum quendam ventum fuit, Imperatrix
consisteret petiuit. Illis autem facile annuente

Alexandra super vestem resedit, & capite in genua
reclinato impollutum Deo spiritum tradidit. Hu-
jus rei causa martyr Christi maiori letitia exultas
dum bonitatem precibus & hymnis & canticis
celesbrabat, donec ad locum, in quo coronadus erat,
peruenisset. Ibi vero fixis in terram genibus, ocu-
lisque cum insita pietate ad caelum sublatis, intre-
pidè ceruicem feriendam praeiuit, & repromissam
Deo iustitiae coronam recepit.

Imperatrix
reddit spiri-
tum.

S. Georgius
decollatur.

VITA ET MARTIRIVM S. ADALBER-
ti *Pragensis Episcopi. ex ea qua fide optime
apud Sarum inuenitur. Occubuit martyrio anno
Domini 997.*

Adalbertus in Boemia claris admodum or-
tus natalibus, & dignitate inter suos ac glo-
ria praecipuis, diuino proculdubio minime
inuenit editus ad magnam ecclesiae utilitatem ab
ulo ortu destinatus est. Nam cum in morbum pe-
culosum & plane mortiferum incidisset, & paren-
tis lacrymis morientis filij exitum profe-
rebat, fuit repente a mortis ipsius faucibus pra-
e omnem spem votis precibusque parentum, ad
viam reuocatus. Decursis autem rudis infantiae bal-
uentibus annis traditus est Magdeburgi literaru
discipulis imbuendus, quas cum annis admodum
magno cum tadio ac labore imbibisset, o-
mnis dulcis sapientiae liquoribus ad patriam re-
tenuit. At vero quanquam magnam suis ipse pa-
tribus expectato diu reditu voluptatem adferret,
tamen tam deprauatis moribus ac nimia viuendi
curae molestiam intulit, ut breui haustam ex e-
ius conspectu letitiam grauiore moestitia obscu-
ret, luctuque ac lacrymis parentes deformaret.

23. Aprilis.
Patria eius.

Traditur H-
teris.

S. licum-